

RADIO VIJESTI

Godina I, broj 46

SUBOTICA
utorak 12 decembar

Cijena 30 fillira

Napredovanje Crvene armije u Mađarskoj

Pred padom Budimpešte Crvena armija bori se već u predgradjima Budimpešte

Moskva, 11 decembar. — Glavni grad^o Sovjetskog saveza pozdravio je junačke trupe II Ukrajinske fronte sa 20 plotuna iz 224 topa povodom sjajne pobjede Crvene armije sjeverno i južno od Budimpešte. Crvena armija je poslije oštrih bojeva izbila u blizini Čehoslovačke, sjeverno od Budimpešte, zauzela Balašadjarmat, zatim je probila frontu sjeverno od Budimpešte i izbila na Dunav zauzevši ovdje Vac i 150 drugih mjesta. U isto vrijeme južno od Budimpešte spojile su se II i III Ukrajinske fronte, trupe maršala Toljubuhina i maršala Malinovskog pošto su izvršile iznenadan prelaz na Dunavu i zauzele Erči u blizini jezera Velence.

U ovom času, jedinice Crvene armije, otvorile su žestoku artiljerijsku vatru na kapije Budimpešte i nalaze se svega 12 kilometara od mađarskog glavnog grada. Tako je Crvena armija za tri i po mjeseca prevalila borbom put od 725 kilometara.

Trupe Druge ukrajinske fronte probile su jako utvrđenu odbranu neprijatelja sjeveroistočno od Budimpešte, proširile proboj do stotvadeset kilometara i pošto su prodrle u dubinu do 80 km. izbile su na rijeku Dunav sjeverno od Budimpešte.

Istovremeno jedinice fronte južno od Budimpešte, forsirale su Dunav, probile odbranu neprijatelja na zapadnoj obali rijeke i kod jezera Velence ujedinile se sa našim trupama, koje su nadirale duž zapadne obale Dunava prema sjeveru.

U toku ofanzivnih borbi trupe fronte osvojile su značajna uporišta odbrane neprijatelja, gradove Balašadjarmat, Nograd, Vac, Asod, Erči, i zauzele su više od 150 drugih naselja, među kojima velika naselja: Djondjošpata Akc, Lerinci, Veršeg, Lobadi,

Palotaš, Mača, Sirak, Vanjarc, Ača, Kišnemedi, Vachartijan Terenj, Sanda, Behce, Čevan, Kožd, Nandor, Romhanj, Rešag, Sendeheli, Sjudj, Diošjele, Sokolja, Verece, Rakociliget, Sigetsentmikloš, Tekel, Sigetčeš, Rackeve, Lorev, Rackereštur, Ivanča, Gebeljaraši i željezničke postaje Iohadi, Apč, Asod, Mača, Pišpek-Hatvanguta, Kevešd, Nandor, Sidj, Romhanj, Retšag, Diošjene, Nograd, Deroce, Dunaharasti, Sigetsentmikloš, Sigetčet, Rackeve, Šašhalombata, Feklič, Adonjsabolš.

Između jezera Velence i Blatnog jezera naše jedinice savladajući otpor i protivnapade neprijatelja produžavale su da vode ofanzivne borbe za koje vrijeme su zauzele naselja: Gardonj, Agard, Serečenj, Šeregelješ, Beljšekajtor, Ketele, i željezničku postaju Dinjije.

Na drugim odsjecima fronte izvidjačka akcija i mjestimične borbe lokalnog značaja.

U toku osmog decembra naše jedinice su onesposobile i uništile 63 njemačka tenka.

Tokom 9. decembra na području Mađarske sjeveroistočno i sjeverno od Budimpešte naše su trupe, nastavlajući ofanzivu u borbama zauzele preko 40 naselja, među njima krupna naselja: Bužak, Ipoljsek, Dejtar, Ipolivece, Dregelj-Palank, Sedljiget, Feljseged, Alšoged (12 kilometara sjeverno od Budimpešte), Seg, Zaplaget, Orsentmikloš, Čomad, Erdevaroš, Rohejntelep, Domo-

nji željezničke postaje Dajter, Ipolivece, Sed, Ged, Orsentmikloš. Za vrijeme ofanzivnih operacija na području Mađarske od 5 do 9 decembra zaključno jedinice Druge ukrajinske fronte zarobile su 560 njemačkih i mađarskih vojnika i časnika. Na drugim odsjecima fronte izvidjačka djelatnost i mjestimične borbe lokalnog značaja. Tokom 9. decembra naše su trupe uništile 46 njemačkih tenkova. U zrakoplovnim borbama i vatrom protivzrakoplovne artiljerije oboreno je 24 neprijateljskih zrakoplova.

Prije dva mjeseca

Prije dva mjeseca, 12 oktobra 1944 godine, oslobođena je Subotica. Još su nam pred očima povorka radnika i radnica, koje su u ranim jutarnjim časovima priredjivale oduševljene manifestacije na ulicama oslobođene Subotice pod crvenom zastavom. Još čujemo pobjednički poklič omladine:

— Živio maršal Tito! —
Živjela demokratska federativna Jugoslavija!

U oči tog historijskog dana počela je borba za život i smrt. Pod vođstvom svoga

zapovjednika Spartaka partizanski odredi su provalili u Suboticu gdje su razoružavali okupatorske vojnike i časnike. Razvila se borba u kojoj su partizani pobjedili. U isto vrijeme ulicom Oslobođenja ulazili su predhodnice pobjedonosne Crvene armije oslobođiteljice. U toku noći Subotica je očišćena. U borbi je pao zapovjednik partizanskih odreda BB operativne zone Jovan Miklič-Spartak, koga je već ova generacija, njegovi partizanski drugovi i sva naša javnost, podigla na svjetlo pobjede i besmrtnosti.

Ratni izvještaj Vrhovnog štaba Narodno-oslobodilačke vojske
U epskoj borbi poslije žestokih bojeva
naše trupe oslobodile su
Danilov Grad,
Otrić, Zrmanju i više mjesta u Srijemu

Beograd, 11 decembar. — Vrhovni štab Narodno-oslobodilačke vojske i partizanskih odreda izdao je za 9 decembar slijedeći ratni izvještaj:

U Srijemu naše snage i dalje nastavljaju sa uspješnim napredovanjem i sve više ugrožavaju važni komunikacioni čvor Vinkovce. Nijemci ojačani sa svojim djelovima, koji se probijaju niz Drinu vrše protivnapade sa odsjeka Brčka—Župnja na lijevi bok naših istaknutih snaga. Svi protivnapadi su odbijeni, naše jedinice padiru i u pravcu Županja—Brčko i nanose neprijatelju velike gubitke.

Iznenadni desant naših jedinica iz Bačke unio je paniku među njemačke jedinice na ovom odsjeku, gdje je u ruke naših jedinica pao bogat ratni plijen i zarobljen veći broj njemačkih časnika i vojnika. Pošto su likvidirale nekoliko važnih njemačkih uporišta na obali, naše desantne jedinice upale su u Vukovar, gdje se sada vode ogorčene ulične borbe.

Naše zrakoplovstvo uspješno je bombardovalo njemačke baterije oko Vinkovaca i mitraljiralo kolone na komunikaciji Brčko—Janja. Uništena su četiri topa i 15 automobila.

U Slavoniji naše su jedinice razbile jednu njemačku kolonu na komunikaciji Djakovko—Našice, kojom prilikom je ubijeno 150 njemačkih vojnika i časnika, a zarobljeno 12. Zaplijenjeno je devet mitraljeza, dvanaest kamiona i druge opreme. Odbijen je i ispad Nijemaca iz Djakova, koji je imao za cilj da spase ovu kolonu, i u tim borbama uništena su dva njemačka tenka i još pet kamiona.

U Istočnoj Bosni likvidirano je nekoliko njemačkih uporišta kod Zvornika, kojom prilikom je ubijeno 60 Nijemaca. Odbijen je i manji ispad neprijatelja iz Doboja u pravcu Tuzle. Borbe još uvijek traju i na komunikaciji Višegrad—Rogatica—Sokolac, kuda se Nijemci probijaju prema Sarajevu.

Na ocsjeku Zapadne Morave, posle višednevnih i ogorčenih bojeva, naše su jedinice likvidirale važne dominantne njemačke pozicije na Krstaću, istočno od Požege, koja se već nalazi pod jakim minobacačkom vatrom naših jedinica. Razbijeno je nekoliko njemačkih pokušaja da povrate ove važne položaje i sada naše jedinice ste-

žu sve uži obruč oko Požege. Ubijeno je 155 Nijemaca i zaplijenjena je znatna količina oružja i opreme.

U Crnoj Gori i Sandžaku nastavljaju se žestoke borbe oko Mojkovca i Mateševa, gdje Nijemci ubacuju sve svoje raspoložive snage, da bi što prije prodru Kolašin i tako izvukli svoju opkoljenu grupaciju iz Crne Gore. Naše su jedinice porušile i most preko reke Tare kod Mojkovca. U ovim bojevima izbačeno je iz stroja preko 450 neprijateljskih časnika i vojnika.

Na odsjeku Knina likvidirano nekoliko jakih njemačkih uporišta na Maloj Popini i sada se vode jake borbe za sam Otrić. Nijemci vrše jake protivnapade od Srba i Gračaca, ubacujući u borbu i jače tenkovske snage. Ubijeno je 110, a zarobljeno oko 35 njemačkih časnika i vojnika. Zaplijenjen je jedan top, jedan tenk, petnaest puškomitraljeza i druge opreme. Uništen je jedan tenk.

U Hrvatskoj vode se jake borbe na komunikaciji Zagreb—Sisak, gdje Nijemci dovlače pojačanja da bi oslobodili ovu za njih toliko važnu komunikaciju. Na pruzi Novska.

Sisak uništen je jedan teretni vlak sa materijalom, a pruga Kostajnica—Dvor porušena je na dužini od tri kilometra.

U Sloveniji i dalje traju njemački napadi na odsjeku Mozirja, gdje Nijemci trpe osjetne gubitke. Poslije višednevnih borbi u Loškoj dolini neprijatelj je razbijen i odbačen u polazne baze. Na odsjeku Metlike naše su jedinice razbile njemačke napade i goneći Nijemce jedna naša jedinica je izbila u neposrednu blizinu Karlovca, gdje je presječena i pruga prema Ogulinu.

BATNI IZVJEŠTAJ ZA 10 DECEMBAR.

U Srijemu nakon žilavog otpora naše jedinice, uništavajući neprijatelja, zauzele su Novi Jankovac, Bojevce, Obrez i još druga naselja. Prednji dijelovi naših jedinica izbili su na osam kilometara pred Limsko tle i sve više ugrožavaju ovaj važni komunikacioni čvor. U Šumovici i močvara Bosuta, gazeći duboko blato i savladajući neprijateljsku odbranu, naše su jedinice napredovale prema Županji. U ovim bojevima ubijeno je i zarobljeno 560 njemačkih vojnika i časnika, a zaplijenjeno 8 topova, dva bacača, 150 konja i mnogo druge opreme.

Na ocsjeku Vukovara naše desantne jedinice proširile su svoj mostobran i vodeći žestoke ulične bojeve u Vukovaru zauzele su polovinu ovoga mjesta. Nijemci su u Vukovar bacili pojačanja sa 30 tenkova i produžuju tu vrlo jake borbe. Uništeno je 8 tenkova.

U Slavoniji kod Djakova razbijena je jedna njemačka kolona i tom prilikom uništen je jedan tenk, 5 kamiona i ubijeno i zarobljeno 66 Nijemaca.

Komunikacije u dolini Drine sada su izložene snažnim

udarcima naših jedinica iz Srbije i iz istočne Bosne. Kod Janje je uništena je jedna manja njemačka kolona, kojom prilikom je ubijeno 100 Nijemaca, zarobljen ječan kapetan i zaplijenjena tri kamiona. Na odsjeku Zvornik—Janja likvidirano je nekoliko njemačkih uporišta, gdje je ubijeno 130 Nijemaca i četnika. Na odsjeku Ljubovija—Rogatica ogorčene borbe vode se za komunikacije. Nijemci se žilavo brane, ali naše jedinice i dalje uporno napadaju i već su postigle značajne uspjehe. Na komunikaciji Rogatica—Sokolac borbe ponovo uzimaju jači zamah. Uslijed pojačane aktivnosti naših jedinica na Drini i uspješne ofanzive u Srijemu, Nijemci sada nastoje da osiguraju komunikaciju za Sarajevo, odakle se probijaju dalje ka Brodu. U svom probijanju Nijemci pale sela i uništavaju svu imovinu naših seljaka. U ovim bojevima ubijeno je 250 Nijemaca i četnika i zaplijenjene su znatne količine oružja i municije.

U dolini Zapadne Morave nastavljaju se uporne borbe na prilazima Požege i Užica.

U Crnoj Gori jake borbe produžavaju se kod Mojkovca i Mateševa, gdje Nijemci trpe velike gubitke. Odbijen je pokušaj Nijemaca da se kod Mojkovca prebace gumenim čamcima na lijevu obalu Tare, kojom prilikom je uništen skoro cio njemački bataljon. Dobar dio od njih udavio se u Tari.

U dolini Zete naše su jedinice na juriš zauzele Danilovgrad i približavajući se Podgorici vode ogorčene za Spuž.

U Hercegovini odbijen je veći ispad Nijemaca iz Mostara i poslije četvorodnevnih borbi naše su jedinice očistile selo Dubrave i izbile u Blagajsku kotlinu. Ubijeno je 140 Nijemaca i ustaša.

U dolini Bosne naše su jedinice ponovo presjekli komunikacije na više mjesta uslijed čega je obustavljen saobraćaj na ovom pravcu. Kod Maglaja likvidirane su dvije željezničke postaje, uništena su dva mosta i razrušena pruga na dužini od osam kilometara. Kod Zenice uništen je jedan most. Žestoke borbe vo-

Kraj povijesnih pregovora u Moskvi

U Moskvi je sklopljen sovjetsko-francuski savez

Moskva, 11 decembar. — Kao kruna moskovskih pregovora između maršala Staljina i generala de Gola sklopljen je u Moskvi sovjetsko-francuski savez.

Prema službenom saopćenju u prisustvu maršala Staljina i narodnog komesara za spoljne poslove Molotova s jedne strane i generala de Gola i ministra spoljnih poslova Francuske Bidaa s druge strane potpisan je ugovor o savezu i uzajamnoj pomoći. Tekst ugovora objavljuje se kasnije.

Razgovori Staljina i de Gola vođeni su po svim pitanjima ratne operacije, organizacije mira i o položaju Njemačke. U svim pitanjima postignuta je potpuna saglasnost. Francuska je izrazila želju da punom snagom učestvuje u uništenju fašizma, da sa ostalim silama saveznika nastavi borbu do konačne pobjede kako bi se zaštitila Evropa od nove njemačke agresije.

Londoni listovi podvlače, da su Rusi i ovom prilikom izrazili želju da vide veliku i snažnu Francusku. Podvlače da general de Gol uživa lijep prestiž u Moskvi.

Prema vijestima iz Moskve maršal Stalin priredio je u čast francuske delegacije svečanu večeru na kojoj su održane važne zdravice.

Poslije četiri sastanka sa maršalom Staljinom de Gol je otputovao iz Moskve

Moskva, 11 decembar. — Predsjednik privremene francuske vlade de Gol otputovao je iz Moskve. Prije toga de Gol se i po četvrti put sastao sa maršalom Staljinom. Ovim povijesnim sastancima pridaje se veliki značaj.

Prije svog odlaska iz Moskve general de Gol podijelio je odlikovanja među visokim sovjetskim časnicima i francuskim vojnicima i časnicima, koji se bore u dobrovoljačkom korpusu Normandije na rusko-njemačkoj fronti. Odlikovao je i Alberta Martela i Rojala Delakosta, koji su postali heroji Sovjetskog Saveza. Marten je rekao:

— Blizu je dan naše opće pobjede. Doći ćemo sa našim ruskim drugovima u Berlin da dotučemo fašističku zvijer.

SOVJETSKI SAVEZ VODI DOSLJEDNU POLITIKU MIRA

Pariz, 11 decembar. —

de se na odsjeku Lašve i Bugovače, odakle Nijemci pokušavaju da prodru u Travnik. Obuhvatnim protivnapadom naših jedinica Nijemci su odbijeni, pretrpevši velike gubitke. Uništena su dva tenka i 15 kamiona. Na odsjeku Banja Luke naše su jedinice u iznenadnom napadu likvidirale osam jakih njemačkih utvrđenja i zauzele rudnik Rakovac. Goneći razbijene Nijemce naše su jedinice izvršile upad i u samu Banja Luku, gdje je likvidirano još nekoliko njemačkih uporišta. Ubijeno je i zarobljeno 160 Nijemaca i ustaša.

U Lici poslije jakih dvodnevni borbi na juriš su zauzeta jaka uporišta Zrnaja, Sveta Trojica i Otrič. Potučeni njemački djelovi bježe prema Gračacu koji je sada potpuno opkoljen od naših jedinica.

Propao je pokušaj Nijemaca kod mjesta Srba da zaustave nadiranje naših jedinica prema Gračacu i neprijatelj je pretrpio velike gubitke.

U Hrvatskoj neprijatelj je vršio ispađe iz Ogulina i Karlova u pravcu slobodne teritorije, ali je bio odbijen uz znatne gubitke.

U Sloveniji poslije višednevni borbi kod Idrije neprijatelj je odbačen na polazne položaje. Sa odsjeka Ljubljana Novo Mesto Nijemci vrše neprekidne napade već duže vremena na naše jedinice, koje stalno ugrožavaju ove komunikacije. Borbe se nastavljaju. U Koruškoj uništena su dvojica kola na pruzi Maribor-Bjelovar i porušena je pruga na više mjesta.

SRBIJA JE USPOSTAVILA ŽELJEZNIČKI PROMET SA SOVJETSKIM SAVEZOM, TURSKOM I BUGARSKOM

Moskva, 11 decembar. — Agencija TASS saopćava vijest svog dopisnika iz Beograda, da je Srbija uspostavila željeznički promet sa Sovjetskim Savezom, Turskom i Bugarskom. Na oslobodjenom području Srbije i Vojvodine željeznički saobraćaj je potpuno normalan.

njemačke okupacije. Ukoliko neko ima namjeru da osnove promjenu vlasništva imovine, treba da to traži u roku od dvije godine poslije oslobodjenja svoga mjesta.

JEDAN PARTIZAN — ŽELJEZNIČAR IZBACIO SAM 18 VLAKOVA

Moskva, 11 decembar. — Ilustrovani list «Crvena zvezda» donosi sliku Vaslije Timošuka, načelnika željezničke stanice, koji je kao partizan izbacio, potpuno sam, 18 vlakova iz kolosjeka. Njegovu partizansku grupu uništila je svega 37 njemačkih vojničkih vlakova. Timošuk, koji je sada ponovo načelnik jedne željezničke postaje koju je oslobodio od neprijatelja, odlikovan je visokim ordenom.

FAŠISTIČKI GRADONAČELNIK KELNA UBIJEN

London, 11 decembar. — U Kelnu je ubijen fašistički gradonačelnik. Ubiolo ga je partizansko tane. U Kelnu su na dnevnom redu demonstracije protiv Hitlera i rata.

800 GODIŠNJICA MOSKVE

Moskva, 11 decembar. — Ovih dana će Moskva u okviru grandiozne kulturne priredbe proslaviti 800 godišnjica od svog osnivanja.

MADJARSKA VLADA PRESELILA SE U ŠOPRON

London, 11 decembar. — Madjarska vlada zajedno sa Salasijem premjestila svoje sjedište u Šopron. Medjutim tvrdi se, da se oni ne nalaze ni tamo, već u unutrašnjosti Njemačke.

DANSKI KNJIŽEVNIK ANDERSEN U MOSKVI

Moskva, 11 decembar. — Ovamo je doputovao poznati danski književnik Andersen. On će iz Moskve produžiti u krajeve, koji su oslobodjeni od Nijemaca. Želi da na licu mjesta sabere podatke o životu sovjetskih naroda pod njemačkom okupacijom.

Poznati francuski državnik Pjer Kot napisao je članak u francuskim novinama o vanjskoj politici Sovjetskog Saveza.

— Sovjetski Savez vodi dosljednu politiku mira. — konstatovao je u svom članku Pjer Kot — i teži ka suradnji sa drugim državama.

AMERIKA JE IZGUBILA POLA MILIONA VOJNIKA

Vašington, 11 decembar. — Prema listu Njujork Tajms, Sjedinjene Američke Države izgubile su u ovom ratu preko pola miliona vojnika od kojih 121.000 mrtvih.

U ČEHOSLOVAČKOJ NE VAŽE PROMJENE VLASNIŠTVA IZVRŠENE ZA VRIJEME OKUPACIJE

London, 11 decembar. — Predsjednik Čehoslovačke republike dr. Beneš izjavio je da u Čehoslovačkoj neće važiti promjene vlasništva imovine izvršene za vrijeme

Pomognimo Dalmaciji

Narod u opljačtanoj Dalmaciji umire od gladi

So, duvan i ulje za hranu

Beograd, 11 decembar. — Odbor Zemaljskog antifašističkog vijeća oslobođenja Hrvatske održao je sjednicu na kojoj je riješeno da će oslobođena Hrvatska učiniti sve što je u njenoj moći, da pomogne Dalmaciji. Dalmaciji je potrebna hitna pomoć. Prvo Italijani, zatim njemački okupatori i njihove sluge potpuno su opljačkali Dalmaciju. Pored toga što su ubijali narod, oni su uništili sve mreže iako, da je ribolov skoro nemoguć. Vinogradi su uništeni, stoke uopće nema, rezerve hrane su odvučene, zemlja je neobrađena, jer se narod masovno pobjegao iz žrtve. Samo u šibenskom

kraju ostalo je neobrađeno 75 posto zemljišta. Već dvije godine hara glad. Prošle godine umrlo je od gladi 7041 osoba, a sada je taj broj u porastu. Dalmacija je dala 90.000 boraca za narodno-oslobodilačku vojsku koja je sama oslobodila svoje domove. Hrvatska je pokrenula sabirnu akciju da se hranom pomogne Dalmaciji, pa je pozvala i ostale oslobođene krajeve Jugoslavije, da se pridruže spasavanju Dalmacije.

Dalmacija će za poklonjenju loj hranu moći dati soli, ulja i duvana. Stvorene su u Lici i Kordunu stanice za zamjetu soli, duvana i ulja za hranu i stoku.

iste radnje imaju biti otvorene od 7 do 12 prije podne i od 2 do 6 po podne, dok nedjeljom i prazničnim danima od 7 do 12 sati. Svi berberi i frizeri onim danima, kada rade do 2 sata, imaju vršiti berberske poslo-

ve od dva sata do 6 sati uveče po bolnicama onim redom, kako to odbor frizersko-berberske sekcije odredi.

Obrtni odsjek

85.000 IZBJEGLIČKE DJECE U SRBIJI

Beograd, 11 decembar. — Pri povjereništvu za socijalno staranje osnovano je odjeljenje za zaštitu matera, djece i mladeži. U Srbiji ima 85.000 izbjegličke djece o kojima treba voditi računa.

Strašna zvjerstva neprijatelja u Bosni

Beograd, 11 decembar. — Agencija Tanjug donosi podatke o zločinima koje su Nijemci, ustaše i četnici Popa Djujića izvršili za vrijeme Sedme neprijateljske ofanzive. Tom prilikom je u Bosanskoj Krajini ubijeno 415 osoba, 149 krvnički mučeno, a 12 žena, od kojih četiri Muslimanke, silovane su javno na poljani. Osim toga popaljeno i uništeno je 1450 kuća te je naneta šteta od 40 miliona dinara predratne vrijednosti. Najviše je stradao Drvar i njegova okolica, gdje su se padobranom spustili švapski SS-ovci i počinili strašna zvjerstva.

Agencija dalje donosi izjavu očevidaca. Tako očevidac Radić, koji se bio sakrio u jedan bunker, priča, kako su Nijemci naredili ženama da bacaju u velike jame izmučene i poubijena muškarce, a zatim su i njih ubijali.

HITLEROVCI SU PREBACILI VELIKE SUME U PORTUGALIJU I ARGENTINU

Cirih, 11 decembar. — Prema vijestima iz vrlo dobro obavještenih izvora za vrijeme boravka njemačkog poslanika u Lisabonu Hojling—flinea u Berlinu nacistički prvaci raspravljali su sa njim o mjerama

za povećanje tajnog izvoza njemačkog kapitala u inozemstvo. Neke mjere u ovom pogledu već su bile odavno preduzete preko portugalskih posrednika, naročito onih, koji su stajali u poslovnim vezama sa poznatim njemačkim industrijskim koncernom I. G. Farbenindustri. Na ovaj način hitlerovci su uspjeli da prebace velike sume u Portugaliju, a odavde dalje u Argentinu. U posljednje vrijeme nacistički agenti u Portugaliji preduzimaju mjere kako bi se što više pojačao izvoz njemačkog kapitala u ovu zemlju.

RUSKI FILM O JUGOSLAVENSKIM PARTIZANIMA

Moskva, 11 decembar. — U Moskvi se vratio iz Jugoslavije poznati filmski operater Ješurin. On je u Jugoslaviji snimao o životu partizana i Narodno-oslobodilačke vojske, o oslobodjenom Beogradu i raznih drugim stvarima. Ovaj film odličnog ruskog filmskog radnika prikazuje se u svim bioskopima i u Moskvi.

AMNESTIJA U FINSKOJ

Moskva, 11 decembar. — U Finskoj je proglašena amnestija za vojne krivice izvršene prije primirja sa Rusijom. Preko hiljada vojnika i časnika dobilo je amnestiju.

Nijemci i Madjari upropastili su bogatu Vojvodinu

Beograd, 11 decembar. — Agencija Tanjug javlja: Vojvodinu, našu najbogatiju prirodu jedinicu. Nijemci i Mađjari su za vrijeme okupacije sistematski uništavali i razarali. Prvi korak im je bio da naš slavenski život, u prvom redu Srbe, masovno istrijebljuju. Poznati su žalosni događaji u Novom Sadu i drugim mjestima. Zatim, Mađjari su pokupili najveći dio naše radne snage i odnijeli na robijaške radove sa kojih se mnogi još nisu vratili. Pokupili su, pri svom bjezstvu stoku, ratne poljoprivredne proizvode i sve što je nešto vrijedilo. Što nisu mogli odnijeti sa sobom, nastojali su da unište. Na ovaj način Bačka i Banat, pretrpili su ogromne štete. Ovogodišnji jesenji plodovi nisu se mogli, zbog nedostatka radne snage, na vrijeme skloniti i tako je u prvom redu, šećerna repa i kukuruz na njivama istruo i propao. Narodno oslobodilački odbori učinili su, a čine

i sada, da se po mogućnosti svi poljoprivredni radovi završe i da naša privreda pretrpi što manje štete. Sav svoj rad NOO usredsredili su da svo obradivo zemljište bude obrađeno i zasijano.

SVAKO SE VRAĆA U SVOJ POSJED

Novi Sad, 11 decembar. — Komandant Vojne oblasti general-major Ivan Rukavina izdao je naredbu kojom se vraćaju u svoj posjed sva ona lica, koja su presudom ili naredbom okupatora nasilno odstranjena. Sav inventar pripada vlasniku koji se vraća.

NAREDBA ZA OTVARANJE BERBERSKIH RADNJI

Obrtni odsjek pri Komandi mjesta obavještava frizere i berbere, da počne od 12 prosinca pomenute radnje imaju biti otvorene od 7 sati ujutro do 2 sata po podne neprekidno. Subotom

Jugoslavija je postala pu:okaz i primjer za sve one narode, koji još nisu našli svoj put

Beograd, 11 decembar. — Jugoslavija je postala predmet velikog interesovanja u Britaniji, a ujedno i predmet divljenja pošto je Jugoslavija bez ikakve poteškoće i potresa izvršila oslobodjenje i predhodne radove za uspostavu vlasti. To divljenje je toliko dublje, što u Jugoslaviji nije došlo, a neće ni doći, do sukoba između vlasti i naroda iz prostog razloga, što sam narod predstavlja vlast. U Grčkoj i u nekim drugim državama pomanjkanje tih zajedničkih platformi izazvale su medju raznim strujama nesuglasice, koje su pretvorene u krvavu sukobe.

U Jugoslaviji razvitak situacije odvija se neumitnom logikom iz jednostavnog razloga što su upravljači države unaprijed predvidili stav koji treba da zauzmu jugoslavenska Narodna oslobodilačka vojska i narodne vlasti prema kvislinzima i

njihovim pomagačima, kao i onima, koji su za vrijeme okupacije pasivno, skrštenih ruku gledali unutrašnje borbe i razvitak događaja. Stav koji je naša vlast zauzela u Srbiji prema izdajcima ocijenjena je u Velikoj Britaniji kao logičan i pun državinske mudrosti. Narodne vlasti su u svojoj politici otišli još dalje. Omogućile su zavedenim narodnim sinovima da sada, u posljednjem času, pristupe oslobodilačkoj borbi i onda im se prašta sve što su dosada radili ukoliko nisu uprljali svoju ruku bratskom krvlju. Takav postupak narodnih vlasti pravda duboko djelo narodnog vaspitanja. Naša narodna vlast je izgradjena na načelima sloge, jedinstva i ravnopravnosti svih naroda Jugoslavije. Jugoslavija je postala putokaz i primjer za sve one narode, koji još nisu našli svoj put.

U zemunskom logoru pobijeno je 10.000 ljudi

Beograd, 11 decembar. — U zloglasnom logoru u Zemu hitlerovski dželatij strijeljali su preko 10.000 ljudi. Do sada je pronađeno preko 6.500 lobanja. Rodjaci glavnog krvnika Alojza Fantera, koga su sami Nijemci ubili, da bi tako spriječili njegove izkaze, pričaju da je Panter dobivao 90 kuna za svaku žrtvu. Jedna žena koja je provela u logoru 2 godine priča, da je nakon istrebljenja Jevreja, logor u Zemu postao glavna grobnica partizana. Po dolasku u logor šefa ogora Vujkovića i njemačkog komandanta, otpočelo je masovno ubijanje i transportiranje ljudi i žena. Jedna žena, koja je od strašnog mučenja dobila upalu mozga, odnesena je na nosi-

lima i tako strijeljana. To su bili svakodnevni događaji. Krvnici su bjesnili, a naši su spokojno odlazili u smrt sa riječima: Živio Tito! Za spomen ovim narodnim žrtvama u Zemu će se podignuti monumentalni spomenik.

UČEŠĆE NAŠIH MORNARA U OSLOBODILAČKOM RATU

London, 11 decembar. — Londonski listovi donose opširne izvještaje o učešću naših pomoraca u Narodno-oslobodilačkoj borbi. 6 aprila 1941 godine, poslije sramne kapitulacije reakcionarne Jugoslavije, naši pomorci smatrali su za potrebno da svim svojim silama pomognu saveznicima u ratu protiv fašista. Plovidba je bila opasna, svaki dan nestajali su brodovi,

a sa njima i naši pomorci, koji su daleko od svojih milih i dragih davali svoje živote za zajedničku stvar svih slobodoljubivih naroda. Mnogi od njih su nestali, ali svijest naših pomoraca nije mogla pomutiti ni kaotična politika naše vlade, ni velike žrtve koje je od njih naša oslobodilačka borba tražila.

Danas, kada je dan konačne slobode već tu, naši pomorci jedva čekaju, da sa krcatim brodovima uplove u naše luke i na taj način po-

mognu našem napaćenom narodu.

OMLADINSKO TAKMIČENJE U SABIRNOJ AKCIJI

Beograd, 11 decembar. — Agencija Tanjug javlja: Povodom odluke, koja je donesena na prvom kongresu Antifašističke omladine u Beogradu pristupilo se masovnom sakupljanju odeće i drugih potreba za našu vojsku i bolnice. Prikupljanje se vrši na bazi takmičenja. U ovom takmičenju učestvuju omladina Srbije i Vojvodine. Kako se saznaju već za ovo raletijno kratko vrijeme postignuti su odlični rezultati.

Novi povjerenici Nacionalnog Komiteta

Beograd, 11 decembar. — Odlukom predsjedništva AVNOJ-a imenovan je za povjerenika za šumarstvo Sulejman Filipović a za povjerenika za rudarstvo Todor Milutinović.

POVIŠENI OBROCI HRANE

Novi Sad, 11 decembar. U Novom Sadu su povišeni obroci hrane. Umjesto 250 grama kruha daje se 400, a umjesto 250 grama mesa novi obrok iznosi 500 grama.

U Novom Sadu se vrši pregled stanova kako bi se smjestili bjegunci koji se vraćaju, kao i vojska. Ima mnogo konfiskovanih kuća koje su stavljene pod sekvetar ili državnu upravu.

USPOSTAVA TRAMVAJSKOG SAOBRAĆAJA U BEGRADU

Beograd, 11 decembar. — Radovi na tramvajskim linijama, zahvaljujući požrtvornom radu osoblja električne centrale u Beogradu, tako su podmakli, da su već sada puštene u promet linije broj 6 i 2, a ovih dana će se osposobiti i linija broj 10.

PRORADILA PRIVREDA U NOVOM SADU

Novi Sad, 11 decembar. — Uslijed bombardovanja novosadska električna cen-

trala nije radila već preko tri mjeseca. Novi Sad sada dobija nekoliko hiljada kilovati struje iz Vrdnika i iz manjih sopsvenih centrala, tako da je novosadska privreda oživjela i proradila. Radi već i najveća novosadska štamparija kao i dva bloškopa.

BORSKI RUDNIK USKORO ĆE PRORADITI

Beograd, 11 decembar. — Agencija Tanjug javlja, da je obrazovana komisija koja ima za zadatak, da se poznati rudnik bakra Bor, koji je najveći u Evropi, u najskorije vrijeme stavi u pogon. Planovi su već izrađeni i sada se radi na dobavci onih mašina i tvorničkih postrojenja, koje je okupator odnio. U izgledu je, da će u skoroj budućnosti borski dimnjaci objaviti početak novog rada.

USPOSTAVLJEN BRODSKI SAOBRAĆAJ IZMEDJU BEOGRADA I PANČEVA

Beograd, 11 decembar. Juče je uspostavljen saobraćaj brodom između Beograda i Pančeva. Mješoviti brod, koji će primiti najviše stotinu putnika, polazi iz Pančeva u 14 sati i stiže u Beograd u 16 sati, a iz Beograda polazi u 14.30 i stiže u Pančevo u 16.30 sati. Za putovanje je potrebna dozvola mjesne vlasti.

Radnička klasa Sovjetskog Saveza bori se herojski na svojoj fronti za pobjedu

Značajan članak „Pravde“

Moskva, 11 decembar. — „Pravda“, od 2 decembra donosi uvodnik posvećen sovjetskoj radničkoj klasi.

— Četiri godine, piše „Pravda“, pod parolom — **sva za rat**, prošle su u intenzivnom radu, u znaku stalnog napretka i podizanja, kako kapaciteta proizvodnje, tako i napredka tehnike. Sovjetska radnička klasa je ona, koje je postavila temelje SSSR-a baš onda, kada se on nalazio u najtežem položaju. To je naglasio i sam maršal Staljin 1941 godine, kada su njemačke hordae stigle pod Moskvu. Maršal Staljin je tada rekao.

— Svima nama poznati su podvizi koje je naša radnička klasa 1918 godine izvršila. Tada, kada je tri četvrtine naše zemlje bilo zaposjednuto od stranih intervenista, naša radnička klasa nije klonula. Nadahnuta duhom velikog Lenjina, mi smo ih potukli, mi smo ih protjerali i položili nove temelje na kojima je izgrađena naša nova otadžbina.

„Pravda“ dalje piše, da nadiranje osvajača dovelo je velike industrijske gradove Sovjetskog Saveza — Moskvu, Petrovgrad i druge — u vrlo težak položaj. Ali zahvaljujući masovnom herojstvu radničke klase, sve tvornice su bile, u relativno najkraće vrijeme, premještene na sigurno područje i stavljene ponovo u pogon. To je omogućilo daljni konstruktivni rad, kao i uspješno vođenje rata, koji je Sovjetskom Savezu donio toliko sjajnih uspjeha.

Kako „Pravda“ dalje piše, radnička klasa u Sovjetskom Savezu ne radi za eksploatatora, već za boljitak cijelog socijalnog društva. Zato, cjelokupna radnička klasa svjesna svoje misije, prireduje masovna radnička tak-

mičenja. Tako je prilikom prve „piatiljetke“ proizvodnja povišena za 45%, a prilikom druge za 82%. I tako piše dalje „Pravda“, sovjetska radna klasa je odmicala krupnim koracima kako u kvantitetu proizvodnje, tako i u kvalitetu, sve dok nije došlo do rata, do časa, kada je došlo da se bira između života i smrti. Radnička klasa počela je da daje nečuvane rezultate. Na poziv Staljina da se industrija ima reorganizirati, milioni radničkih ruku radilo je dan i noć. Ratni materijal za Crvenu armiju masovno je na-

puštao tvornice. Posljedica ovoga jasu sjajne pobjede Crvene armije — protjerivanje osvajača iz zemlje i oslobađanje drugih potlačanih naroda.

— Ali, završava „Pravda“ sovjetski radnici znaju, da još nije uništen brlog fašističke zvijeri — Berlin. Oni će sada dati još više zrakov, tenkova, topova „Kučuša“, jer znaju da do slobode i napredka može doći samo onda, ako nestane fašista — a neće ih, kada se sovjetska zastava bude zalepdršala nad Berlinom.

Britanske oružane snage upotrebljavaju se na strani reakcije

— glasi saopćenje stranke Komonvelsa u Londonu

London, 11 decembar. — Središnji odbor stranke Komonvelsa sa svoga zbora održanog u Londonu, izdao je slijedeće saopćenje o britanskoj politici u Evropi:

„U Belgiji jedna nepopularna vlada održava se pomoću britanskih baloneta, a u Italiji i Grčkoj britanski uticaj i britanske oružane snage upotrebljavaju se na strani reakcije. Jedinice koje su se borile protiv hitlerovaca, sada se razoružavaju, a često se štite oni, koji su saradivali sa nacistima. Mi osudjujemo pomaganje Pijerlove vlade u Belgiji. Zakon i poredak ne mogu se održati na taj način da se na vlasti održe vlade onog tipa, kao što je bila naša predratna konzervativna vlada, koje nisu u stanju da izadju u susret željama naroda. Jedini je izlaz omogućiti formiranja narodnih vlada u kojima bi bi-

le zastupane grupe narodnih otpora.“

Stranka Komonvelsa osnovana je za vrijeme rata i ima šest poslanika u Donjem domu.

RATNA PROIZVODNJA AMERIKE

Moskva, 11 decembar. — Agencija TASS javlja iz Vašingtona vijest o izjavi general-lajtnanta Saner Velsa, koji je rekao, da je Amerika u toku tri ratne godine proizvela 1.800.000 teških i srednjih topova, 15 miliona mitraljeza i pušaka, 43 milijarde granata, 175.000 aviona, 7 miliona pari obuče i još mnogo drugog materijala.

KRVNIK 12 MAJDANEKA SUDIO SAM SEBI

Lublin, 11 decembar. — TASS javlja, da je javno, na glavnom trgu, izvršena smrtna kazna nad petoricom Nijemaca, koji su izvršili bezbroj zverstava u logoru u Majdaneku i ubili mnogo hiljada

poljskih rodoljuba, Jevreja, sovjetske zarobljenike i druge progonjene. Šesti optuženi sudio je sam sebi: objesio se u zatvoru. Njegovi drugovi su javno obješeni.

U PARIZU SE ODRŽAVAJU TEČAJEVI ZA RUSKI JEZIK

Paris, 11 decembar. — TASS javlja: U liceju Ludwiga Velikog održavaju se tečajevi ruskog jezika, i na drugim mjestima otvoreni su kursevi ruskog jezika. Interesovanje je vrlo veliko, ali nema dovoljno nastavnika. U višim razredima liceja Ludwiga Velikog ruski jezik predaje se inače kao obavezan predmet.

OPĆA AMNESTIJA U ALBANIJU

Tirana, 11 decembar. — Pošto je Albanija potpuno očišćena od okupatora počela je ovih dana da radi radno postala Tirana. Ona će davati i emisiju na srpskom i hrvatskom jeziku. U Tirani je odražna svečanost oslobođenja uz sudjelovanje 50.000 ljudi. Data je opća amnestija.

Ni čir u stomaku nije oslobađao njemačkog vojnika

Moskva, 11 decembar. — Njemački liječnik, kapetan dr. Josif Rajter pao je u zarobljeništvo. On je iznio, da je već prije dvije godine dobio naredjenje, da se vojnici mogu osloboditi od vojne obaveze samo u izvanrednim slučajevima. On je imao u 81 pešadijskoj divizioniji teške bolesnike na srcu, imao je vojnike koji su imali čir u stomaku, pa ih je morao sve ostaviti da i dalje vrše svoju vojničku dužnost. On je na dalje izjavio, da u njemačkoj vojsci imao mnogo simulana. Njemačka vlada ranjenike smatra za teret. Liječnička pomoć je vrlo oskudna. Prilikom odstupanja Nijemci napuštaju svoje ranjenike na milost i nemilost sudbine.

I dalje se vode žestoke borbe u Atini

Solun pod kontrolom grčkih partizana

Britanci iz zrakoplova tuku grčke narodne trupe

Atina, 11 decembar. — U nedjelju je bio osmi dan krvavog ustanka u Atini. Elasi se bore za slobodu i ravnopravnost pošto su završili svoju borbu protiv okupatora. U ovoj novoj borbi grčka narodna vojska našla se na suprotnoj strani sa vladinom vojskom i britanskim trupama. Britanske i grčke trupe i u toku jučerašnjeg dana vodile su žestoku borbu protiv Elasa. U nedjelju poslije podne prvi put su Britanci upotrebljavali u ovoj borbi zrakoplove za obrušavanje i bombe protiv grčkih gerilaca.

Do demonstracije i borbe došlo jer kao što se zna, prošle nedjelje zbog toga što je vlada naredila demobilizaciju narodnih trupa koje bi trebale da predaju svoje oružje između 10 i 20 decembra. U nedjelju su trebali otpočeti predavati oružje, međjutim niko se u Grčkoj ne odvajao od oružja, koje je često puta oteo od okupatora stavljajući svoj život na kocku. Zato se sada i vode tako strastvene i žestoke borbe u čitavom gradu i u lučkom gradu Pireju.

Grčke narodne trupe osvojile su glavni drum između Atine i Pireja. One su postavile mine. Elasi imaju i artiljeriju, bombe i mine.

Dvadesetčetiri kilometara zapadno od Pireja Elasi imaju dvije divizije. Prema izvještaju britanskog generala Skobija, nove partizanske snage kreću za Atinu. Grčki partizani izgubili su dosada u borbama preko 600 svojih drugova. Britanski gušci su nepoznati.

Američki listovi optužuju Veliku Britaniju da ima namjeru uspostaviti politiku ravnoteže sila u Evropi. Listovi pišu da Čerčil nije vođio računa o tome, koliko se engleskih narodnih posla-

nika zadržalo od glasanja povodom njegovog govora u Donjem domu, koliko je nepovoljno mišljenje kako američanske, tako i francuske i engleske štampe o njegovom govoru. Listovi podvlače da Amerika ne može da pomaže jednostranu politiku.

Prema najnovijim vijestima Elasi ulažu mnogo napora da se probiju u centar Atine. Vojska Papanderu-a upotrebljava tešku artiljeriju i mitraljeze. Elesima je uspjelo da se probiju u jugo-

istočni dio predgradja. Britansko zrakoplovstvo juče poslije podne bombardovalo je koncentraciju gerilskih trupa istočno od Atine.

Solun se nalazi pod kontrolom grčkih partizanskih odreda i uslijed toga u tom gradu strajk je obustavljen, te su počeli sa iskrcavanjem hrane. Vlada demantuje vijesti da je povelala pregovore sa članovima Elasa.

U Atinu se nalazi, kako se saznaje, oko 50.000 partizana.

Madjarski časnici osudjeni na smrt vješanjem, jer neće više da služe Hitlera

Budimpešta, 11 decembar. — Madjarski prijelni sud, u kojima sude SS-ovci, osudio je na smrt vješanjem general-majora Jovana Kiša, pu-

kovnika Evgena Nadja i kapetana Tarčaja, pošto nisu htjeli da dalje služe Nijemcima i Izdajnicima.

Zapadna fronta

London, 11 decembar. — Razbivši jaku njemačku odbranu, Prva američanska armija na fronti od 15 kilometara napredovala je, jedan i po kilometara i zauzela više naselja. U okolini Dillingena Saveznici su jurišom zauzeli nekoliko njemačkih utvrđenja duž rijeke Sar. U Hargenau, koji je posljednja tvrđava u Mažinovoj liniji, vode se žestoke ulične borbe od kuće do kuće. U okolini Sarlauterna odbijeni su jaki njemački protunapadi. U području Sargemina odbivši njemački protivnapad, Amerikanci su napredovali dva kilometara. U Elzasu Francuzi su zauzeli selo Tan. U Vogezima Niderbron je očišćen od Nijemaca. Američanske patrole stigle su do Najkirhena, Vajsvälera i Volfigena.

U Italiji vode se ogorčene borbe u pravcu Faence.

1150 savezničkih zrakoplova između kojih 600 teških

bombardera napali su juče Koblenz i Regensburg. Isto tako je bombardovana Škodina tvornica u Pilzenu. Moskito-bombarderi tukli su Berlin i Zapadnu Njemačku. 400 američanskih bombardera napalo je Stuttgart i industrijske ciljeve u Njemačkoj.

POZIV MOSKVE AUSTRIJANCIMA

Moskva, 11 decembar. — Radio postaja Moskva uputila je poziv Austrijancima da se ne odazovu pozivima Nijemaca, da se naoružaju i svrstaju u partizanske odrede, da prikupljaju svoju snagu za udarac koji treba da nanese Nijemcima kako bi izvojevali svoju nezavisnost i slobodu.

BUGARSKI REGENTI PRED NARODNIM SUDOM

London, 11 decembar. — Agencija Rajter donosi vijest

iz Sofije, da će se 20 decembra započeti sudjenje pred Narodnim sudom regentima i drugim narodnim izdajicima. Tom prilikom biće izveden pred sud knez Kiril zajedno sa ostalim regentima Filovom i Mihovom.

NOVO NJEMAČKO ORUŽJE — SUMNJIVA VRIJEDNOST

London, 11 decembar. — Londonski listovi donose službeni izvještaj o tajnom njemačkom oružju »V-2«. Raketa je teška 12 tona i nosi 900 kg. eksplozive. Radius leta je 300 km. Zbog preuranjene upotrebe ovog oružja preciznost mu je mala, te je tako i vojnička vrijednost vrlo sumnjiva.

EVO ZAŠTO SE BORI POLJSKI NACIONALNI KOMITET

Lublin, 11 decembar. — U okrugu Belostoka u Poljskoj izvršena je agrarna reforma. Zasada je reforma izvršena na 226 posjeda odnosno na 32.000 hektara zemlje. Dosada je razdijeljeno među poloprivrednicima 25.000 hektara zemlje između 8.000 seljaka. Na ovaj način dobilo je zemlju preko 6.000 seljaka, koji je dosada uopće nisu imali, a 2.000 koji su imali ispod 2 hektara. Poljski Nacionalni komitet vrši dakle, svoju dužnost na oslobođenom području.

ENGLESKA JE POSLALA 13.000 TONA LJEKARIJE U SOVJETSKI SAVEZ

Moskva, 11 decembar. — TASS javlja: Gđa Čerčil je izjavila, da su engleske žene skupile za sovjetske žene 6 miliona funti sterlinga. Engleska je poslala u Sovjetski savez 13.000 tona lijekarije.

ČASNIČKA ŠKOLA U POLJSKOJ OSPOSOBIĆE 10.000 PARTIZANA I RADNIKA ZA ČASNIČKU SLUŽBU

Lublin, 11 decembar. — U oslobođenoj Poljskoj otvorena je časnička škola u koju su upisalo 10.000 slušalaca, većinom vojnika i partizana, među njima mnogo radnika.

Pažnja, ovdje radio Subotica

Stara je želja Subotičana, da se u našem gradu stvori radio postaja. U prošlosti ova se želja nije ostvarila, a hoće li se ova namjera pretvoriti u zbilju, zavisi u mnogome od nas samih. Bilo bi svakako potrebno, da Subotica, treći grad naše prostrane Jugoslavije, dobije ne samo jaku štampu, već i radio postaju.

Rukovodjen ovim mislima Propagandnog odsjeka NOO u Subotici stvorio je u Subotici «mali radio». To je megafon Propagandnog odsjeka, koji je prenosio uspio koncertat tamburaškog orkestra Pere Tumbasa, našeg poznatog komponiste. Poslije prenašanja koncerta

održana su kratka stručna predavanja, davane su najnovije radio vijesti i drugi interesantan materijal.

«Radio postaja» stvorena je u gradskoj kući odakle su i davane sve ove emisije u nedjelju prije podne između 10 i 12 sati.

U buduće davaće se slične vijesti i koncerti u priredbi Propagandnog odsjeka svake nedjelje, ponedjeljka i petka prije podne između 10 i 12 sati. Megafoni su postavljeni na trgu Slobode. Ovu akciju Propagandnog odsjeka pozdravlja sva subotička javnost u nadi, da će iz ovih megafonskih emisija rođiti prava radio postaja.

A. F. Ž. osnovan u Pačiru

Pačir, 11 decembar. — Prošle nedjelje sakupile su se žene iz Pačira i izjavile želju da se i one poput svojih drugarica iz ostalih mjesta Vojvodine, organizuju u pokret AFŽ-a, kako bi i one dale svoj udio današnjoj Narodno-oslobodilačkoj borbi. Na sastanku se najprije govorilo o postanku i toku borbe i o tome, šta su sve fene dale za tu borbu. Zatim se prešlo na izbor odbora, koji sačinjavaju slijedeće drugarice: predsjednica Milka Vidić, tajnik Sofija Vidić, blagajnik Milinka Krstić, članovi odbora Mara Vuceljić, Katica Kračun, Dara Plavšić, Dobrinka Šešević, Anka Radonić. Poslije izvršenog izbora načinjen je plan rada. Rad je počeo akcijom prikupljanja i stvaranjem radionica. Poslije ledno-nedjeljnog rada AFŽ je poslao Narodno-oslobodilačkoj vojsci 28 kom. muških košulja, 21 kom. muških gaća, 15 kom. peškira, 15 kom. džepnih maramica, 20

pari čarapa, 8 kom. ženskih košulja, dva komada ženskih čarapa i jedna pulover. Rad je u punom toku i u buduće se očekuju još lepši uspjesi.

Zaštita voćaka

Voćarstvo je jedna grana poljoprivrede, koja uz malo truda donosi srazmjerno najveću korist poljoprivrednicima i voćarima. Ali još uvijek se ne poklanja dovoljna pažnja u njezi i zaštiti voćaka. Medjutim bez zaštite i njege nema obilna i zdrava ploda na voćkama.

Sama njega i zaštita voćaka sastoji se u slijedećem: Čim padne list sa drveća, treba naročito pažnju obratiti trulim plodovima, koje treba bezuslovno pokupiti sa zemlje oko voćaka, isto tako treba pokupiti i trule plodove sa samih voćaka, jer oni predstavljaju najopasnije izvore za širenje truleži ploda. U njima se nalaze gljivice bolesti Monilija i one

ako ostanu na drvetu, služice kao leglo zaraze ne samo za plodove, nego i za same grane, populjke i svijet.

Druga stvar oko njege voćaka sastoji se u tome, da se same voćke čiste od lišajeva i mahovina, a krune treba očistiti od suhih grana. Ako je kruna gusta treba je prorijediti. Ovo posljednje treba izvršiti zbog toga, jer drvo ne treba da bude pregusto pošto mu je potrebno svjetlosti, a drugo zato što kod preguste krune nije moguće izvršiti pravilno prskanje, jer tekućina ne dopireva na sve djelove krune. Kada smo propisno izvršili posao čišćenja voćaka, onda možemo pristupiti zimskom suzbijanju stetočina i bolesti. Ako na voćki nema štitaštih ušiju, dobro će biti da u to vrijeme premažemo stabla i deblje grane sa gustim mlijekom. Da bi se krečno mlijeko što bolje držalo, dobro bi bilo ako bi mu dodali voćni karbolineum, ilovaču, ili eventualno kravsku balegu. Osim toga možemo u to vrijeme i prskati voćke sa krečnim mlijekom, jer na taj način uništavamo mahovinu i lišajevu na drvetu i kora ostaje čista i glatka.

Jedna od najvažnijih stvari oko njege voćaka jeste zimsko prskanje.

OSNIVANJE NARODNO-OSLOBODILAČKOG ODBORA ZA ZAPADNE VINOGRADNE

Sedmoga decembra ove godine iskupio se veliki broj stanovnika iz Zapadnih vinograda na zbor, na kojem je izabran jednoglasno slijedeći odbor: Predsjednik Milivoj Pecin, tajnik Vasa Malušev, blagajnik Ruža Čakanj, članovi odbora Josip Irmeš i Andrija Čakanj.

Prilozi za NOF

Za Narodno oslobodilački fond u Subotici priložili su radnici i ostali namještenici «Margit» mlina 934 penga i 50 filera. Ova prilog dala je svega 29 namještenika što treba naročito istaći, jer su oni dosada najviše dali.

POZIV

Svi kolpolteri novina nek se svakodnevno javu u Anti-fašistkoj knjižari u Subotici radi preuzimanja svežih novina.

Novi DONOR-i

Davanjem od svoje krvi za naše i sovjetske ranjene vojnike, postali su novi «Donori»: Franciška Ziga, Sime Bačić, Bela Bukvić, Ivan Kovačić, Karlo Ujhazi, Mihajlo Šafer, Stevan Mezei, Irena Rončak, Katica Balog, Ružica Gombar, Giza Kulhanek, Etela Malušev, Katarina Saulić, Marcela Bašnalko, Jelisaveta Pertić, Terezija Kočmar, Ruža Ostrogonac, Joza Bukvić, Ana Rakić, Ana Jurić, Zorka Miković, Djula Šinković, Martin Vuković, Stevan Dekanj, Marko Bogucki, Antun Ostrenka, Stepan Franciškov, Stepan Budinčević, Filip Lazić, Milica Milutinović, Roza Turda, Roza Tinka, Stepan Tinka, Veco Sekulić, Mihalj Horvat, Franja Bartoš, Karlo Urban, Stevan Marković, Franja Šarčević, Mirko Kremcer, Franja Kovač, Ivan Poljaković, Veco Marcikić, Marija Tumbas, Djura Mijatov, Milica Zorić, Margita Abrahami, Lajčo Veber, Lajčo Baká, Krista Sarić, Reba Švaković, Leopold Dirnfeld, Vladimir Mijatov, Marija Kopunović, Djordje Spira, Mihajlo Djeneš, Klara Lazić, Julka Lazić, Jakob Bošnjak, Aleksandar Lindenfeld, Djura Bačić, Josip Vajs, Marija Kovačeva, Veco Hampelić, Andor Roš, Šandor Kerekeš, Luka Ivankov, Stepan Lelene,